

**MANEL MARGALEF:
L'OBJECTE DECONS-
TRUIT**

Sargantana. Tècnica mixta sobre fusta. 120 x120 cm

Sargantana 2. Tècnica mixta sobre fusta. 120 x120 cm

L'objecte deconstruït

El recurs a la utilització de fórmules metafòriques no és quelcom exclusiu de la literatura, ans al contrari el seu ús va més enllà i es fa extensible a altres camps del llenguatge. Així, els llenguatges plàstics han fet de la metàfora, seguint la seva etimologia, el vincle per la translació d'idees o conceptes a l'hora de ser representats visualment en el conjunt dels seus discursos estètics. En aquest sentit, i presa la metàfora com a paradigma de la importància que les figures retòriques tenen en els processos de comunicació, en tant que confereixen a la denotació un significat que paradoxalment pot ser tant literal com figurat, el seu atractiu és evident.

Les acumulacions metafòriques i el que de paradoxal aquestes tenen, ens situa en un terreny on es posa en relleu la importància que per a la interpretació dels textos artístics suposa el poder ser entesos com a fenòmens de significació i no només de comunicació. Allò que concitava les crítiques de Duchamp quan asseverava que l'art havia estat fins llavors excessivament retinià i que era necessari exercitar els ressorts que conduguessin a esferes mentals on anar més enllà de la mera apariència.

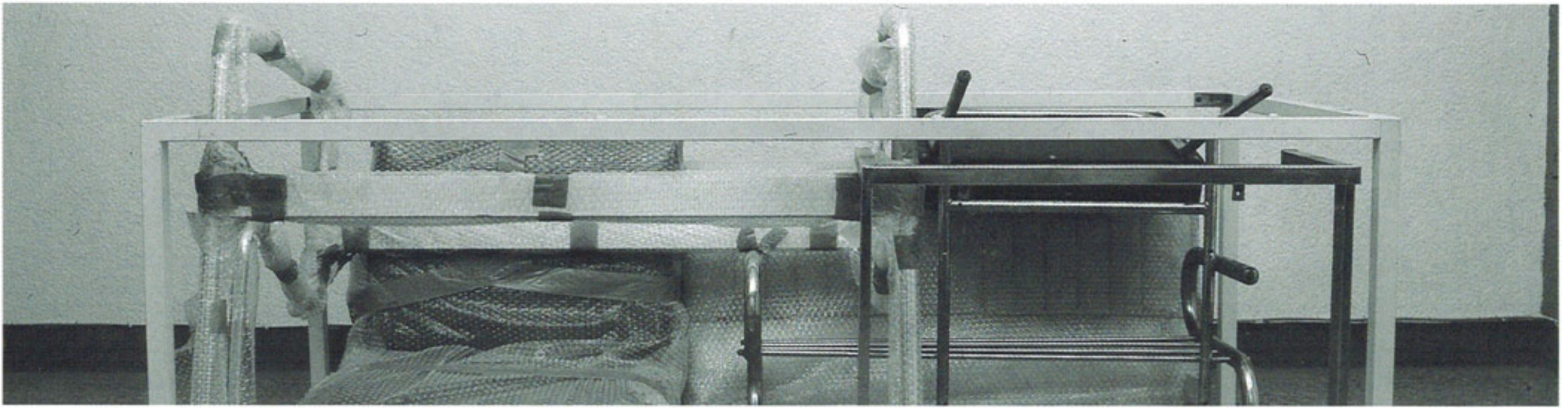
Més recentment aquests plantejaments s'han revelat com un dels cavalls de batalla del pensament contemporani, on destaquen les aportacions de l'injuriat filòsof Jacques Derrida, qui amb la seva teoria de la deconstrucció s'erigeix en un dels més rellevants pensadors del segle XX, quin mètode ha tingut una gran repercussió i influència. Influència a la que l'art no ha estat aliè, sinó més aviat tot el contrari. Prova d'això és el propi títol de l'exposició, que encapçala el nostre text. En ell s'al·ludeix per un costat als objectes i per l'altre al procés al que aquests estan sotmesos per l'artista. Uns objectes, de procedència industrial i extrets de la realitat domèstica, que esdevenen en presentació de la realitat objectual en oposició a la més tradicional representació il·lusòria de la realitat objectiva, el que desencadena un procés de nous significats, a partir de la seva aparent trivialitat, que obre la via a diferents possibilitats imaginatives i associatives. Amb

això es reconeix la realitat sociològica dels objectes i es recuperen significats antropològics.

Pel que respecta al procés aplicat a aquests objectes, se'ns diu que han estat deconstruïts. Afirmació que fa referència a la transformació a la que les cadires i sillons, tots ells objectes del mobiliari domèstic, han estat sotmesos. Com el prefix indica, han estat de-construïts, s'ha invertit el significat de la paraula construir. De l'objecte muntat s'ha passat al seu desmuntatge, així de la cadira o el silló com a objecte-suport per al seient o descans del cos només tenim les peces que l'integraven. S'ha privat a l'objecte de la seva funció i se l'ha reduït a signe icònic, al mateix temps que se l'ha rescatat de la seriositat en què aquest estava immers per la seva condició industrial vinculada a l'àmbit del mobiliari. Convertit en signe es nega el seu referent, posant en evidència l'existència d'oposicions dualistes tal com podem constatar i que es concreten, entre altres, en les de significat/significant i realitat/apariència.

Aquesta forma de procedir ens remet al concepte de ready-made, la més important troballa lingüística del ja esmentat Duchamp, entès com extensió del principi cubista del collage que amb tan bons resultats també utilitzarien surrealistes i dadaistes. De la mateixa manera, els objectes industrials usats per Manel Margalef són trets del seu context domèstic, el qual es circumscriu a l'àmbit familiar i privat de l'artista, el dels sentiments. Aquests objectes posseeixen una càrrega semàntica que li ve donada pel context on estan ubicats, que, pel fet afegit de pertànyer a l'esfera de l'íntim, està impregnada d'una considerable dosi d'història autobiogràfica, que en tant que objectes simbòlics els acompanya en el nou context on són reubicats. Aquest nou context incideix una vegada més en l'abans assenyalat sobre oposicions dualistes, detectant-se una negació/afirmació del símbol. Estem davant unes obres que actuen com paradoxa, ja que malgrat oposar-se a la representació, al·ludeixen a ella.

El que és tridimensional, qualitat de l'objecte en la seva integració a l'espai, passa a ser bidimensional, a l'integrar-se en el pla de representació del quadre. És l'objecte descomposat en cada una de

les peces que el conformen, una desmaterialització de l'objecte, mitjançant la seva deconstrucció literal, que el porta a la recreació d'una imatge que té molt de pictòrica i que recorda a l'anomenada pintura in-formal, cosa que no deixa de tenir quelcom d'irònic. També, com no, a les propostes del neoplasticisme, quan un Rietvelt es transforma en un Mondrian però en dues dimensions.

Aquestes peces, que configuren la pell o l'aspecte exterior de l'objecte, ens retrotrauen a la fase primigènia en les que, retallades, partint dels corresponents patrons de tapissatge per mullir, esperen el seu acoblament sobre l'esquelet, metàl·lic o de fusta, que és l'estructura que sustentant-lo el converteix en tridimensional. Aquí són acoblades a la superfície bidimensional del quadre, moltes vegades formant estrats, utilitzant per això el recurs del collage, procediment per al que no es recorreix a l'encolat tradicional, sinó que es recorreix al mateix procediment tècnic de cosit amb grapes que s'empra en la confecció del moble. Una labor, la de cosir, que posseeix unes connotacions de recolliment i concentració, quina simbologia al·ludeix a la condició femenina. Essent el tema de filadores i teixidores una constant per explicar l'obertura i el tancament dels cicles humans i de la natura.

Precisament les peces que ara s'exposen representen una inflexió en la trajectòria artística de Manel Margalef. Una trajectòria que l'ha portat des de plantejaments pictòrics a plantejaments interdisciplinaris amb l'objecte de protagonista. Sense oblidar la que fins al moment ha estat la seva última etapa, en què la fotografia ha estat el suport vehicular dels seus treballs.

Assistim doncs a un canvi de cicle que ve marcat per un nou posicionament presidit per un replantejament del realitzat fins ara, on el més evident és l'abandonament de la fotografia. Fet que tal vegada obeeixi a una molt meditada estratègia en l'intent de recuperar les regnes durant tot el procés creatiu, quina fase final quedava fora del seu control, al necessitar, necessàriament, del concurs del totògraf degut a l'especificitat tècnica demandada pel mitjà.

No obstant, els treballs actuals no suposen un trencament bruscat

amb els anteriors, sinó que més aviat són la conseqüència lògica de la necessària evolució del seu discurs artístic, que es mostra dins d'uns paràmetres de gran coherència que ens recorden que estem davant una obra que, reflectint l'estat de serena maduresa aconseguida, el col·loca a un lloc destacat de l'actual panorama plàstic. No voldria acabar sense fer una reflexió sobre la importància que aquesta exposició té, tant pel que es refereix a l'artístic com al personal, res estrany per altra part si considerem que l'art objectual busca accionar els mecanismes que fonen l'art amb la vida. L'exposició té lloc en la seva ciutat natal, on estan les seves arrels i des d'on un dia empenyé viatge. Moltes coses han succeït mentre tant i això és una mostra de fins on ha arribat com artista. S'ha tractat d'un bonic viatge, i no oblidem el que metafòricament això significa, doncs no hi ha veritable viatge si aquest no és interior, si no ens transforma. Pressenteixo que aquesta exposició és com una catarsi necessària de la que sortirà doblement enfortit. No puc per més que, per acabar, evocar uns versos de Cavafis:

*Quan surtis d'anada cap a Ítaca,
prega que sigui llarg el camí,
ple d'aventures, ple de coneixences.*

(...)

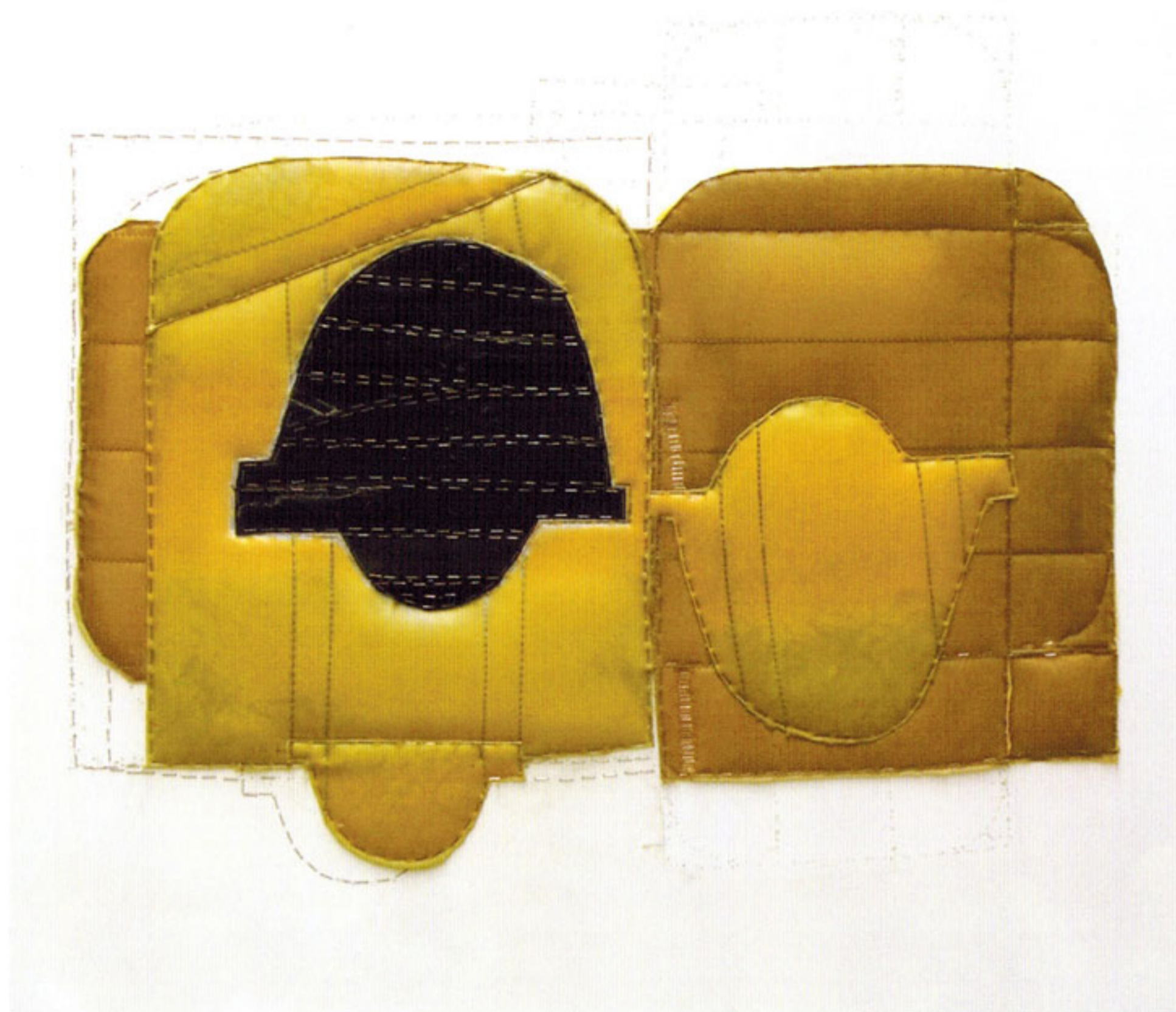
*Ítaca t'ha donat el bell viatge.
Sense ella no sortiries de camí.
Però no té més que donar-te.*

(...)

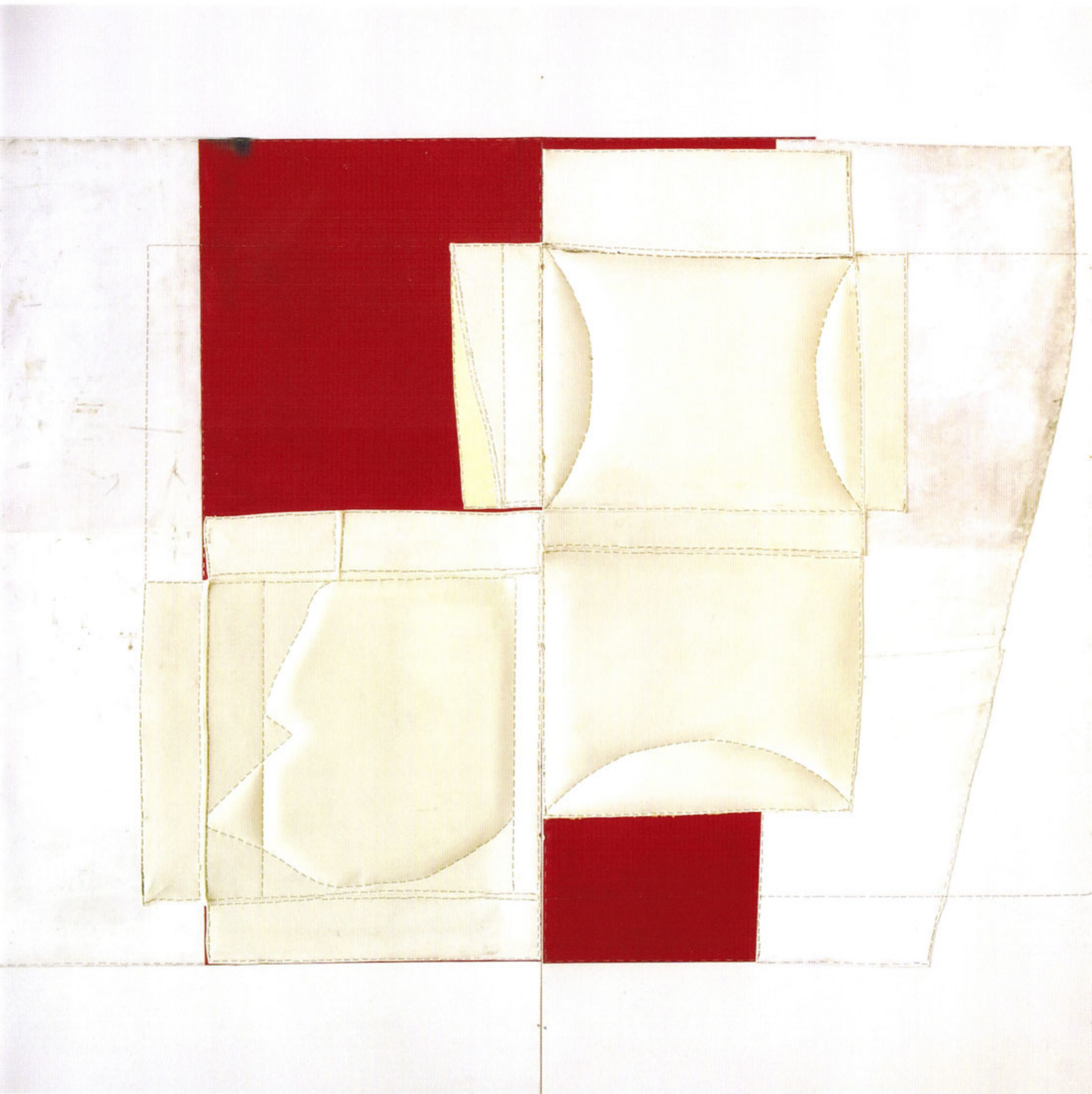
*I malgrat prova la trobis, Ítaca no t'ha enganyat.
Així savi com has arribat a ésser, amb tanta experiència,
ja ho hauràs entès que signifiquen les Ítaques.*

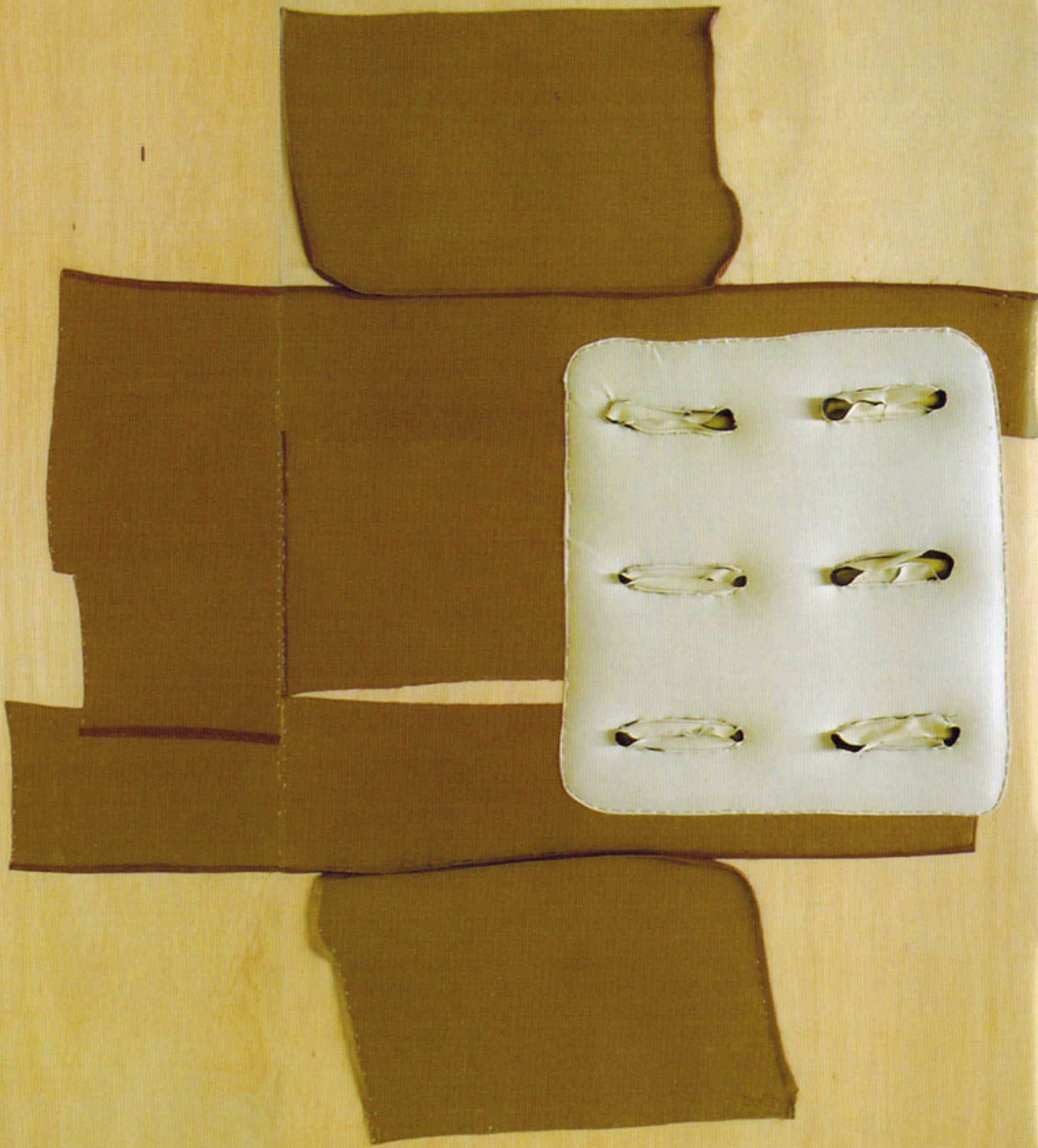
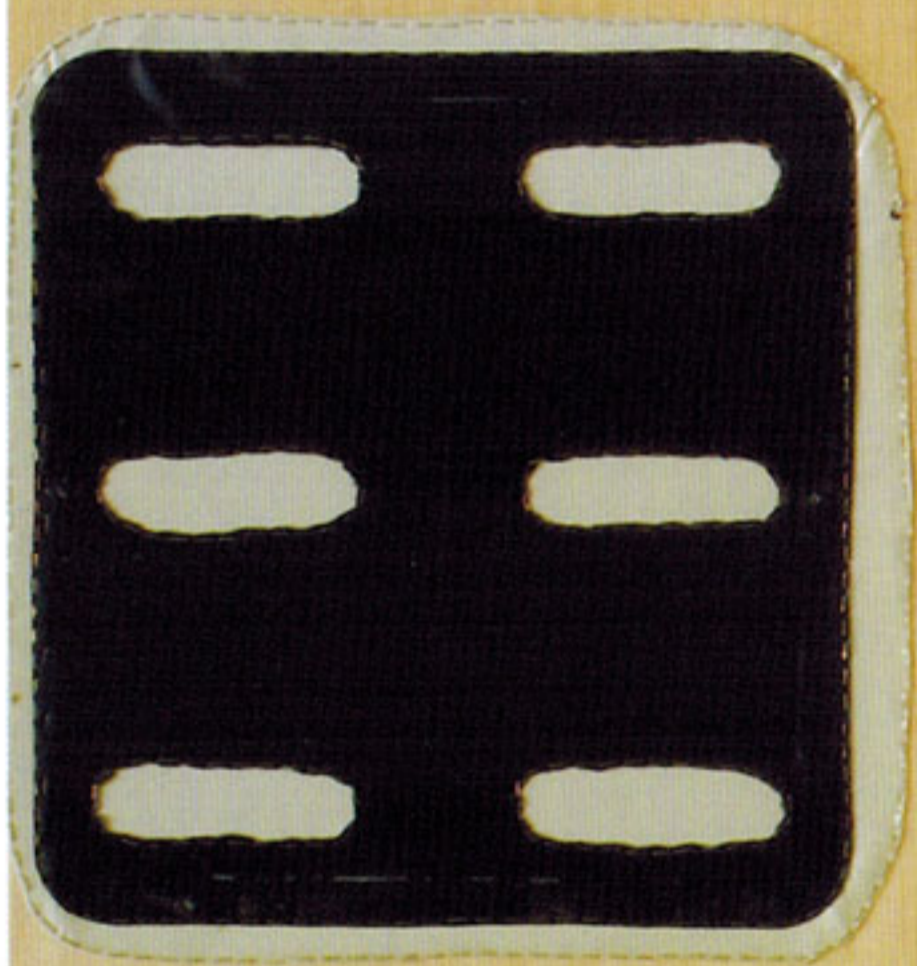
José Carlos Suárez, 15 de maig de 2007

El sillón blanc
Tècnica mixta sobre fusta
2 peces de 200 x100 cm

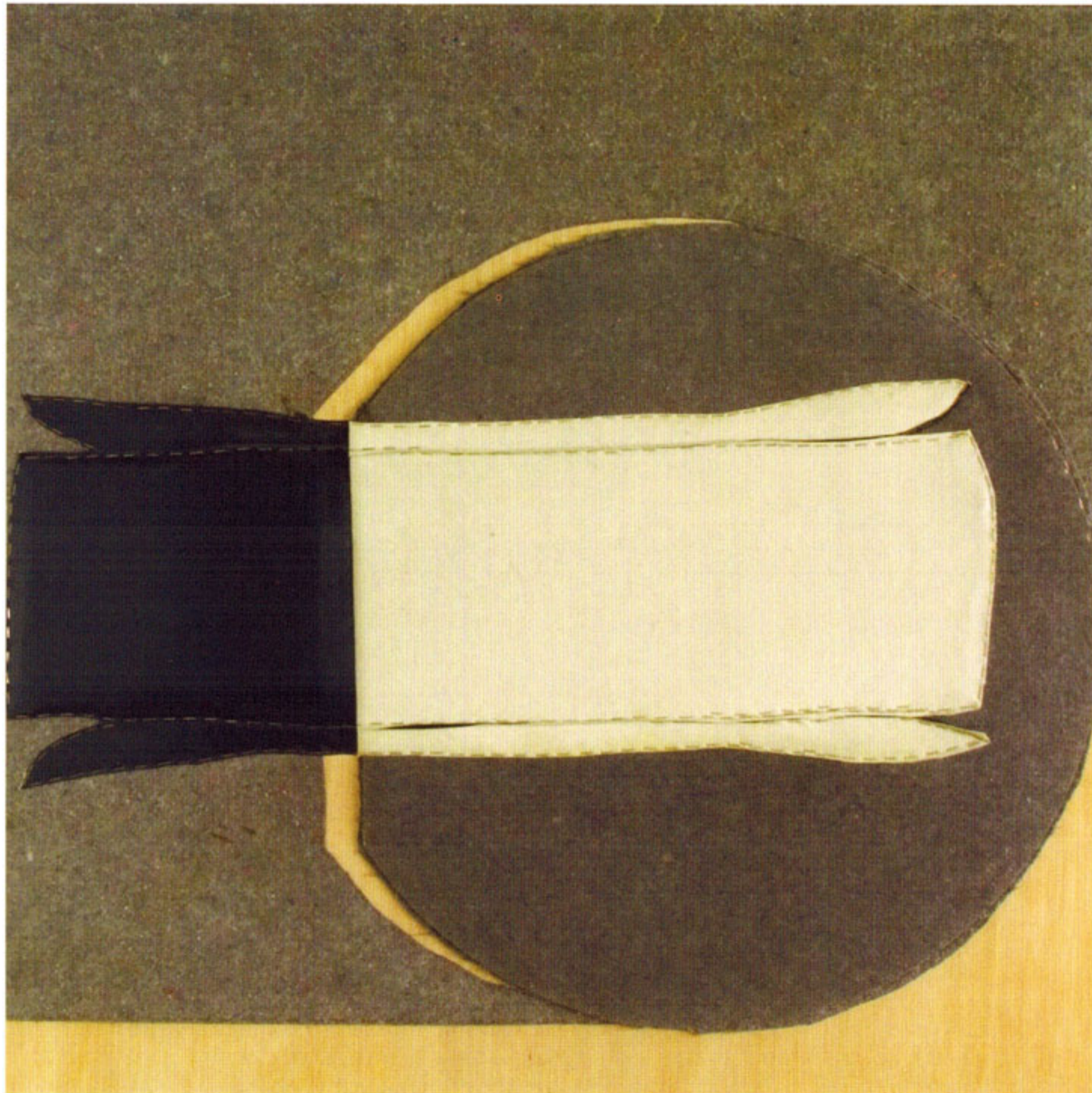
La butaca de l'avi
Tècnica mixta sobre fusta
100x100 cm

La camilla
Tècnica mixta sobre fusta
2 peces de 200 x100 cm

La camilla 2
Tècnica mixta sobre fusta
100 x100 cm

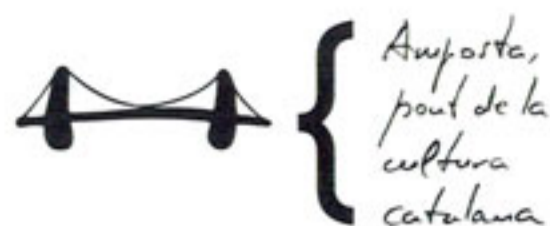
Passejant pels nuvols 1
Tècnica mixta sobre fusta
100 x100 cm

Passejant pels nuvols 2
Tècnica mixta sobre fusta
120 x120 cm

Ajuntament d'Ampostà
Àrea de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

Exposició

Organització: Ajuntament d'Ampostà
Coordinació: Montse Vilanova Ros

Catàleg

Edició: Ajuntament d'Ampostà
Presentació: José Carlos Suárez
Fotografies: Lluís Vives
Disseny: Solé & Ass.
Impressió: Jordi Dassoy, impressor
Dipòsit legal: T-1.264-2007

Sala d'exposicions del Museu
Comarcal del Montsià

Inauguració: Divendres, 15 de juny
de 2007, a les 20 h
Dies: Del 15 de juny al 15 de juliol
de 2007
Horari: Feiners, d'11 a 14 h i de 17 a
20 h. Diumenges i festius, d'11 a 14 h.
Dilluns, tancat

